

ZAZACA KAYNAKLARA DAİR BİR BİBLİYOGRAFYA ÇALIŞMASI – 2 –

A Study on the Bibliography of Zazaki Resources -2

Murat VAROL*

ÖZET

Elimizdeki mevcut verilere göre akademi dünyası ile 1857-58 yıllarında Peter Lerch'in çalışmaları ile tanışan Zazaca, o günden bugüne yaklaşık 160 yılını geride bırakmış görünmektedir. İlk dönemlerde daha çok Batılı bilim adamları ve oryantalistlerin çalışmaları hâkim olurken, son dönemlerde bu çalışmaların daha çok Türkiye'de yoğunlaştığını görmekteyiz; ancak Batılı kaynaklara da her geçen gün yenileri eklenmektedir. Geniş bir coğrafyada devam eden Zazaca ile ilgili bu akademik çalışmaları takip ve tespit etmek, oldukça zor bir iştir. Türkiye'deki bazı üniversitelerde Zazaca ile ilgili yüksek lisans bölümlerinin açılması ve bu alandaki ilk tezlerin yayımlanmaya başlanması da bizlere daha geniş bir alan açmaktadır. Bu çalışma, 2013 yılında aynı isimle yayımlanan çalışmanın devamı niteliğinde olup; Zazaca ile ilgili kitap, makale, sempozyum bildirisi, yüksek lisans ve doktora tezlerinin bir bibliyografyasını sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Zaza, Zazaca, Bibliyografya, Dil

ABSTRACT

According to the data that we have Zazaki met with academy world in the years 1856-57 with Peter Lerch's works, from that day to today seems to have left behind nearly 160 years. In the first terms while mostly western scientist and orientalist's works were effective, in recent times we see that the studies are concentrated in Turkey much more; but also new ones are added to western sources every day. Following and identifying these academic studies related to Zazaki which ongoing on a wide geographical area is a difficult job. The opening of master section on Zazaki in some universities in Turkey and initial publication of the first paper in this area open a wider area to us. This study is continuation of the study published by the same name in 2013; offers a bibliography of books about Zazaki, articles, book chapters, master papers and

* Öğretim Görevlisi, Bingöl Üniversitesi Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Zaza Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, mvarol@bingol.edu.tr

doctoral theses.

Key Words: Zaza, Zazaki, Bibliography, Language.

GİRİŞ

Zazaca'nın akademik bibliyografyasını ortaya koymayı hedefleyen bu makalenin birinci çalışması, Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi'nin 5. sayısında, 2013 yılında yayımlanmıştır. Birinci makalenin devamı niteliğinde sayılabilecek bu ikinci çalışmada, Zazaca ile ilgili dil, tarih, kültür, edebiyat vb. konularda; Zazaca'ya yer veren kitap, kitap bölümü, dergi, gazete gibi yayınların bibliyografyasına yer verilmektedir. Zazaca üzerine yapılan akademik çalışmaların bir bibliyografyasını sunmayı hedefleyen bu ikinci çalışmada; birinci çalışmadan sonra yapılan yeni çalışmalar, yabancı dilbilimciler tarafından geçmişten günümüze yapılan araştırmalar ve özellikle son dönemlerde üniversiteler etrafında yoğunlaşmaya başlayan çalışmaların bir bibliyografyası sunulmaktadır.

Abdulkerim BOR, "Bingöl Yöresi Zazaca Halk Türküleri", *Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü*, Bingöl 2014. (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)

Abdurrahman YILMAZ, "Zazaca- Türkçe Sözlük (Genç-Bingöl Yöresi)", *Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü*, Bingöl 2015. (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)

Agop DİLAÇAR, *Dil, Diller ve Dilcilik*, Türk Dil Kurumu, Ankara 1968.
Ahmet BURAN "Kürtler ve Kürt Dili", *Turkish Studies*, Cilt:6, Sayı:3, Ankara 2011, ss.43-57.

Ahmet KESMEZ, "İki Dillilik: Zazaca-Türkçe İki Dilli Akademisyenlerde Dil Kullanımı ve Tercihler", *Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü Dergisi*, Yıl:1, Cilt:1, Sayı:1, Ocak 2015, ss. 157-165.

Ali DEHKAN, "Zazaca: Yeniden Tanıtılması Gereken Bir Dil", *I. Uluslararası Zaza Dili Sempozyumu (13-14 Mayıs 2011)*, Bingöl Üniversitesi Yayınları, Bingöl 2011, ss.161-174.

Ali DEHKAN, Cevad SADIQİ, "Zazaların İlk Yerleşim Yerleri ve Kökenleri", *II. Uluslararası Zaza Tarihi ve Kültürü Sempozyumu (4-6 Mayıs 2012)*, Bingöl Üniversitesi Yayınları, Bingöl 2012, ss.69-77.

Ali Haydar DEDEKURBAN, *Zaza Halk İnançları*, Zaza Kültürü Yayınları, Ankara 1993.

_____, *Zaza Halk İnançlarında Kültler*, Zaza Kültürü Yayınları,

Ankara 1994.

_____, *Zazalarda Şölenler ve Törenler*, Zaza Kültürü Yayınları, Ankara 1994.

Ali Kemal ÖZCAN, “Felsefe’ye Ölüm Mü? Dersim’de Siyaset ve Sivilleme”, *II. Uluslararası Dersim Sempozyumu (20-22 Eylül 2013)*, Tunceli Üniversitesi Yayınları, Tunceli 2014, ss. 428-444.

Ali Rıza ÖZDEMİR, “Zazaca Konuşan Alevilerde Koç Heykelli Mezar Taşları”, *2023 Dergisi*, Sayı:121, 2014, ss.72-75.

_____, *İç İç Güzellik Uç Uca Kahır: Zazalar, Kürtler Aleviler*, Altınpost Yayınları, Ankara 2012.

Aynur YILDIZ AYDINLI, "Avrupa Birliği'ne Uyum Sürecinde Türkiye'de Farklı Dil ve Lehçelerde Radyo ve Televizyon Yayıncılığı," *Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Ankara 2007, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)

Ayşe HÜR, “Alevistan, Zazaistan, Kürdistan”, *Radikal*, http://www.radikal.com.tr/yazarlar/ayse_hur/alevistan_zazaistan_e_kurdistan-1125474. / Erişim: 03.12.2012

_____, “Dersim, Alevistan, Zazaistan”, *Taraf*, <http://www.taraf.com.tr/yazilar/ayse-hur/dersim-alevistan-zazaistan/8507> / Erişim: 03.12.2014.

Bazil NİKİTİN, *Kürtler (Sosyolojik ve Tarihi İnceleme)*, Deng Yayınları, 6. Baskı, İstanbul 2013.

Berna YÜKSEL, "Türkiye'de Diller", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Elazığ 2011. (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)

BrigitteWerner, “Coding Of Background Information In Zazaki Narrative”, *I. Uluslararası Zaza Dili Sempozyumu (13-14 Mayıs 2011)*, Bingöl Üniversitesi Yayınları, Bingöl 2011, ss.49-68.

_____, “Zaza Romanında Temel Bilgilerin Kodlanması”, *I. Uluslararası Zaza Dili Sempozyumu (13-14 Mayıs 2011)*, Bingöl Üniversitesi Yayınları, Bingöl 2011, ss.69-87.

Burçin ASNA, "Bingöl Zazaca Atasözlerinin Tahlili", *Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü*, Bingöl 2014. (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)

C.M. JACOBSON, *Rastmustena ZonêMa*, Bonn 1993.

Candan BADEM, “Zaza Atasözleri ve Deyimleri”, *Tunceli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt:2, Sayı:3, Güz 2013, ss. 163-167.

Cemile Zehra KÖROĞLU, Muhammet Ali KÖROĞLU, “Etnik Bir Grubun Anatomisi: Diyarbakır Zazalarında Sosyal ve Dini Hayat (Yazyagmur)

ve Çataldut Köyleri Örneği)", *The Journal Of Academic Social Science Studies*, Cilt: VI, Sayı: 3, 2013, ss. 333-360.

Eberhard WERNER, "Considerations About The Religions Of The Zaza People", *II. Uluslararası Zaza Tarihi ve Kültürü Sempozyumu (4-6 Mayıs 2012)*, Bingöl Üniversitesi Yayınları, Bingöl 2012, ss.17-37.

_____, "Zazaların Dinleri Üzerine Düşünceler" (İngilizce 'den çeviren: Soner Kaya), *II. Uluslararası Zaza Tarihi ve Kültürü Sempozyumu (4-6 Mayıs 2012)*, Bingöl Üniversitesi Yayınları, Bingöl 2012, ss.38-55.

Ercan ÇAĞLAYAN, "Zazaların Etnik Kökeni", *Kürtler* (Editör: Adnan Demircan, Mehmet Akbaş), Nida Yayıncılık, İstanbul 2015, s. 249-306.

Ernst KAUSEN, *Zaza*, <http://zazaki.de/deutsch/aufsaetze/kausen-Zaza.pdf>, 2006.

Ertuğrul DANIK, "Dersim Alevi-Kürt ve Zaza Mitolojisi", *Birikim*, Sayı: 88, İstanbul 1996, ss. 64-67.

Frederich MULLER, *Zaza Dialect Der Kurdens*, Viyana 1864.

Garnik ASATRIAN, "Prolegomena to the study of the Kurds", *Iran and the Caucasus*, s.13, Koninklijke Brill NV, Leiden 2009.

_____, "Zaza Dilinin İran Dilleri Sistemindeki Yeri", *Rastiye (Zaza Dili ve Kültürü Dergisi)*, Sayı: 7, Fransa 1992, ss. 13.

_____, N. Gevorgian, "Zāzā Miscellany: Notes On Some Religious Customs And Institutions" *Hommage et Opera Minora (Acta Iranica)*, Volume XII, Leiden 1988.

Gernot WINDFUHR, *The Iranian Languages*, Routledge, New York 2009.

Halil ŞİMŞEK, "Cumhuriyet'ten Sonra Bingöl", *Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü*, Ankara 1999, (Basılmamış Doktora Tezi)

Hatip ERDOĞMUŞ, "Molla Mehmet Demirtaş ve Ehmedê Xani'de Aşk", *Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü Dergisi*, Yıl:1, Cilt:1, Sayı:1, Ocak 2015, ss. 147-156.

_____, "Molla Mehmet Demirtaş ve Melayê Cizîrî'de Naat" *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt:2, Sayı:1, Haziran 2014, ss.187-195.

_____, "Meseleyê Dormale Darahênî Metne-Tedqiq (Genç Çevresine Ait Masallar Metin-İnceleme)", *Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü*, Bingöl 2015. (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)

Hayri BAŞBUĞ, "Kürt ve Zaza Türklerinin Folklorunda Su Menşe'li

Adlar”, *Türk Kültürü Dergisi*, Cilt:21, Sayı:242, 1983, ss.403-412.

Heiner EICHNER, “Die Entdeckung Und Erste Sprachwissenschaftliche Behandlung Der Sprache Zaza Durch Peter Lerch Und Friedrich Müller”, *I.Uluslararası Zaza Dili Sempozyumu (13-14 Mayıs 2011)*, Bingöl Üniversitesi Yayınları, Bingöl 2011, ss.25-29.

Hıdır EREN, Özlem EREN, “Bir Dersim Zaza Masalı Olan ‘Gule Be Sinemi Ra’ (Gule ile Sinem) Masalının Jung’cu Psikoanalitik Çözümleme Denemesi”, *II. Uluslararası Dersim Sempozyumu (20-22 Eylül 2013)*, Tunceli Üniversitesi Yayınları, Tunceli 2014, ss. 774-791.

İbrahim DAĞILMA, “Ahmedê Xasi’nin Hayatı ve Mewlidê Xasi’de Tema”, *Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü Dergisi*, Yıl:1, Cilt:1, Sayı:1, Ocak 2015, ss. 124-146.

İlyas ARSLAN, Partikeln im Zazaki, (Doktora Tezi), http://www.kirmancki.de/Partikeln_im_Zazaki.pdf, 2007.

İlyas ARSLAN, Songül Ataman ARSLAN: “Zaza Dilinde Partikeller.” *Tunceli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt: 1, Sayı: 2, 2013, ss. 135-155.

Johnny CHEUNG, *Etymological Dictionary of the Iranian Verb*, Leiden 2007.

Jost GİPPERT, “Die Historische Entwicklung der Zaza-Sprache”, *Ware Dergisi*, Sayı: 10, ss. 148-154. (Türkçesi: “Zazacanın Tarihsel Gelişimi”, *Ware Dergisi*, Sayı: 13, ss.106-113)

_____,Zur Dialektalen Stellungdes Zazaki: *DieSprache. Zeitschriftfür Sprachwissenschaft*, Wiesbaden 2007/2008.

Kahraman GÜNDÜZKANAT, *Die Rolle desBildungswesensbeimDemokratisierungsprozeß in der TürkeiunterbesondererBerücksichtigung der Dimili (Kirmanc-, Zaza-) Ethnizität*Münster, 1997.

Karl HADANK, *Zazalar ve Zaza Dili* (Türkçeye çeviren Erol SEVER), Zaza Kültürü Yayınları, Ankara 1994.

Ludwig PAUL, “Die Herkunftund Stellung Des Zazaki Und Das VerhältnisVon Sprache Zu Ethnie” *I.Uluslararası Zaza Dili Sempozyumu (13-14 Mayıs 2011)*, Bingöl Üniversitesi Yayınları, Bingöl 2011, ss.13-18.

_____, “ThePosition of Zazaki Among West Iranian Languages”, *İran*

.....
Üzerine Çalışmalar-3, *Avrupa Konferansı*, Cambridge, 11-15 Eylül 1995.

_____, “Zazaca’nın Kökeni, Konumu ve Etnik Köken İle Dilin İlişkisi”, *I. Uluslararası Zaza Dili Sempozyumu (13-14 Mayıs 2011)*, Bingöl Üniversitesi Yayınları, Bingöl 2011, ss.19-23

_____, *Zazaki: Grammatikund Versucheiner Dialektologie*, Wiesbaden 1998.

M. Ferdinand JUSTİ, *Kurdische Grammatik*, Commissionare der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften 1880.

Martin VAN BRUINESSEN, *Ağa, Şeyh, Devlet*, İletişim Yayınları, İstanbul 2006.

Mehmed Selim UZUN, “Zazakî’nin Yazım Tarihinde Kullanılan İki Alfabe ve Dini Edebiyatın Zaza Edebiyatındaki Yeri”, *II. Uluslararası Dersim Sempozyumu (20-22 Eylül 2013)*, Tunceli Üniversitesi Yayınları, Tunceli 2014, ss. 619-651.

Mehmet ASLANOĞLULLARI, *Lerch’in Zazaki Derlemelerinin Çevrimyazımı ve Türlerine Göre Sözcüklerin Tahlili*, Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü, Bingöl 2014. (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)

Mehmet S. KAYA, *The Zaza Kurds Of Turkey*, London 2011.

Mehmet S. KAYA, *Zaza Kürtler* (Türkçeye çeviren Kenan ATAŞ, Mehmet Sabri AKGÖNÜL), Rupel Basım Yayın, İstanbul 2014.

Mehmet YANMIŞ, Bayram KAHRAMAN, “Gençlerin Dinî ve Etnik Kimlik Algısı: Diyarbakır Örneği”, *Akademik İncelemeler Dergisi*, Cilt:8, Sayı:2, 2013, ss. 117-153

Mehmet YAZICI, *Alevilik/Alevi Deyişlerinin ve Gülbanglarının Sosyolojik Analizi*, Çıra Yayınları, İstanbul 2011.

Mehrdad R. IZADY, *Bir El Kitabı: Kürtler*, Doz Yayınları, İstanbul 2004.

Melek ALPAR, “Bingöl Ağzı ve Folkloru Üzerine Bir Araştırma”, *Turkish Studies*, Cilt:8, Sayı:4, Ankara 2013, ss. 53-65.

Mesut KESKİN, “Asimilasyon Politikasının Nesiller Üzerindeki Etkisine Bir Örnek”, *II. Uluslararası Dersim Sempozyumu (20-22 Eylül 2013)*, Tunceli Üniversitesi Yayınları, Tunceli 2014, ss. 343-360

_____, “Zaza Dili”, *Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü Dergisi*, Yıl:1, Cilt:1, Sayı:1, Ocak 2015, ss. 93-114.

Muhsin AYGÜN, "Bingöl Yöresinde Kullanılan Zazaca Hayvancılık Terimleri", *Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü*, Bingöl 2015. (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)

Munzur ÇEM, "Alevilik, Kurmanci (Zazaki) ve Dersim Üzerine Kimi Yanlış Görüşler", *Deng Dergisi*, Sayı:36, 1996, ss.8-32.

Murat VAROL, "Cumhuriyetten Günümüze Zazaca'nın Eğitim Faaliyetleri İçerisindeki Durumu", *Turkish Studies*, Cilt: 10/3, Ankara 2015, ss. 1069-1078.

_____, "UNESCO'nun Dil Raporlarına Göre Zazaca'nın Durumu ve Geleceği", *Turkish Studies*, Cilt: 10/2, Ankara 2015, ss. 997-1006

_____, "Zazaca Kaynaklara Dair Bir Bibliyografya Çalışması-1" *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Yıl:3, Cilt:3 Sayı:5, 2013, ss. 145-156.

_____, "Zazaca Yazılan Eserlere Dair Bir Bibliyografya", *Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü Dergisi*, Yıl:1, Cilt:1 Sayı:1, Ocak 2015, ss. 39-54

Mustafa FIRAT, "Ortadoğu'da Etnik Kimlikler Üzerinden Yürütülen Politik Stratejilerin Türkiye'ye Etkileri: Zazaca Konuşan Âlevî Kızılbaşlar ve Etnik Kimlikleri" *2023 Dergisi*, Sayı:131, ss. 46-54.

Nevzat ANUK, "Kulturo Fekkî û Sanikê Kirdkî/Zazakî", *Mukaddime Mardin Artuklu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Yıl:3, Sayı:5, 2012, ss. 75-87.

Nurettin BELTEKİN, *Okul ve Öteki Yurttaşlar: Kürt Politik Aktörlerin Eğitimsel Deneyimleri*, Vate Yayınları, İstanbul 2014.

Orhan TÜRKDOĞAN, "Güneydoğu Halkları: Zazalar-Kürtler ve Kimlik Yapıları", *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, Cilt:99, Sayı:196, ss. 940.

Oskar MANN, Karl HADANK, *Die Mundarten der Zâzâ, hauptsächlichaus Siverek und Kor*, Leipzig 1932.

Ömer KAHRAMAN, "Elazığ ve Çevresinde Yaşayan Zazalardaki Halk İnanışlarının Dinler Tarihi Açısından Değerlendirilmesi", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Elazığ 2010. (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)

Rasim BOZBUĞA, "Cañ Zazai Tribe' Mean Anything About The Origin Of Zaza People?", *Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü Dergisi*, Yıl:1, Cilt:1, Sayı:1, Ocak 2015, ss. 11-23.

Rıdvan DOLGUN, "Genç Zıkte Yöresi Günlük Hayatta Kullanılan Araç Gereçler İle İlgili Terimler ve Anlamları", *Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü*, Bingöl 2015. (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)

Savaş SERTEL, “1927 Nüfus Sayımı Sonuçlarına Göre Dersim’de Nüfus”, *II. Uluslararası Dersim Sempozyumu 20-22 Eylül 2013*, Tunceli Üniversitesi Yayınları, Tunceli 2014, ss. 194-208.

Semra SÖYLEMEZ, "Melekan, Gaz, Muradan Köyleri Zazacasının Ses Değişimi Yönünden Karşılaştırılması," *Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü*, Bingöl 2014. (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)

Serdar KARABULUT, *Zazalar: Tarihi Kültürel ve Sosyal Yapı*, Altın Kalem Yayınları, İzmit 2013.

Serkan OĞUR, *Farsç-Zazaca-Kurmanca Mukayeseli Gramer ve Temel Sözlük*, Yazılama Yayınevi, İstanbul 2014.

Seyfi CENGİZ, *Dersim ve Zaza Tarihi, Sözlü Gelenek ve Tarihsel Gerçek* <http://mamekiye.de/08/1128637586/1129670811/Bild>, Erişim: 03.12.2014.

Şahap YEŞİLKAYA, "Edebîyatê Kirdkî (Zazakî) de Mewlîd û Mehemed ‘Elî Hunî," *Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü*, Bingöl 2014. (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)

Terry L. TODD, Eberhard WERNER, “Azınlık Dillerinin Kutsallığı ve Anadil Temelli Çok Dilli Eğitim”, *I. Uluslararası Zaza Dili Sempozyumu (13-14 Mayıs 2011)*, Bingöl Üniversitesi Yayınları, Bingöl 2011, ss.101-109.

Terry L. TODD, Eberhard WERNER, “The Sacredness Of Minority Languages And Mother Tongue-Based Multilingual Education”, *I. Uluslararası Zaza Dili Sempozyumu (13-14 Mayıs 2011)*, Bingöl Üniversitesi Yayınları, Bingöl 2011, ss.89-99.

Terry Lynn TODD, “Dimilice Dilbilgisi”, (İngilizce’den çeviren: Korca Mirseydan), *Piya (Zaza Dili ve Kültürü Dergisi)*, Sayı: 5, Ocak 1989.

Terry Lynn TODD, *A Grammar of Dimili also known as Zaza*, Michigan Üniversitesi 1985. (Doktora Tezi)

Tevfik TAŞ, “Tarihin İzinde: Zazalar”, *Atlas Dergisi*, Sayı: 258, Eylül 2014, İstanbul, ss. 58-75.

Tuncer GÜLENSOY, “Çuvaşça ve Zazaca Üzerine Notlar”, *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, Cilt:6, Sayı:72, 1992, ss.37-38.

Tuncer GÜLENSOY, *Kürmanci ve Zaza Türkçeleri Üzerine Bir Araştırma*, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 1983.

V. MINORSKY, “Daylam”, *Encyclopedia of Islam*, Cilt: II, Leiden 1960, ss.189-194.

_____, “Kurdes”, *Encyclopedia of Islam*, Cilt: II, Leiden 1927, s.1130-

1155.

_____, “The Guran”, *Bulletin of the School of Oriental and African Studies*, (University of London), Cilt: XI, No.1, 1943, ss.75-103.

Wedat KAYMAK, *Zaza Halk Tarihinin Büyük Hatları*, Arya Yayıncılık, İstanbul 2014.

Werner KÖNIG, “Sprachatanten Als Grundlagenwerke Der Sprachwissenschaft”, *I.Uluslararası Zaza Dili Sempozyumu (13-14 Mayıs 2011)*, Bingöl Üniversitesi Yayınları, Bingöl 2011, ss.31-45.

Yaşar ARATEMÜR, “İki Örnekle Avrupa’daki Dilsel Azınlıkların Konumu; Zaza Dili İçin Bir Örneklem”, *II. Uluslararası Dersim Sempozyumu (20-22 Eylül 2013)*, Tunceli Üniversitesi Yayınları, Tunceli 2014, ss. 792-806.

Yaşar KALAFAT, “Anadolu Türk Halk Sufizminde Zazalar”, *Dinler Tarihi Araştırmaları I. Sempozyumu (8-9 Kasım 1996)*, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara 1998, ss. 285-304

_____, *Anadolu Halk Sufizmi: Zazalar Kırmançlar ve Türkmenler*, Avrasya Bir Vakfı Yayınları, İstanbul 1997.

Yusuf ARSLAN, "Yerel ve Sözlü Tarih Algısının Ortaöğretim Öğrencileri Üzerindeki Yansımaları: Tunceli Merkez Örneği", *Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, İstanbul 2012. (Basılmamış Doktora Tezi)

Yusuf AYDOĞDU, “Modern Zaza Hikâyeciliğinin Tarihsel Serüveni”, *Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü Dergisi*, Yıl:1, Cilt:1, Sayı:1, Ocak 2015, ss. 55-66.

Zülfü SELCAN, “Die Entwicklung der Zaza-Sprache”, *Ware Dergisi*, Sayı:12, ss. 152-163, Baiersbronn 1998.

_____, *Grammatik der Zaza-Sprache. Nord-Dialekt (Dersim-Dialekt)*, Berlin 1998, Doktora Tezi.